

Zastavica.

Z r ti kažem vselej barvo razno,
 Ko prikaže solnce se prijazno,
 S k pa v roci ostra sem priprava,
 Ki rastline mnoge pokončava;
 Brezi teh čerk pa se me bojiš,
 Kamor kol' jaz pridem, ti bežiš,
 In če se kedaj pri meni spčeš,
 Čerki dve imena le izrečeš.

Fr. Cimperman.

Ogled po šolskem svetu.

Iz Notranjskega. Ne davno mi pridejo pravila našega učiteljskega društva v roke. Nehote jih prebiram, in najdem v 2. §. pod točko *b* namero, koja se do sedaj ni še djansko poskušala, a vendar bi morda izpeljava te praktične misli marsikterega družabnika spodbujala v njegovem dušnem napredovanji. Oni pripomoček, s katerim se more društvo nekaj vspeha nadjati, glasi se tako le: „Društvo bo svoje družabnike spodbujalo, da pismeno odgovarjajo na zastavljena vprašanja, ter jih tako v nemalo za šolsko slovstvo“. Ta točka društvenih pravil mi je tako zelo všeč, da si ne morem kaj, da ne bi odboru učiteljskega društva ponudil svojega nasveta, ter ga za izvršitev v 2. §. točka *b* omenjenega pripomočka pridobiti skušal.

Odbor uč. društva naj bi večkrat, 2 do 4krat v letu v svojem organu na vse družabnike stavil vprašanja iz pedagogike in sploh o takih rečeh, ki so neposredno ali posredno za šolstvo važne, toda z vednim ozirom na naše domače šolske razmere. Odbor naj bi odločil potem po težavi in obširnosti vprašanj več ali manj časa, v katerem naj se reševajo te prostovoljne učiteljske naloge. Za naj boljši izdelek, kterega pretresuje nalašč za to izvoljeni odboruvi odsek, naj se izpiše malo darilce, ki ga sedaj že more naše društvo žertovati. Naj bolje rešeno vprašanje in pisatelj naj bi se potem v „Tovarušu“ naznanila; kajti to bi pisatelja častilo in druge v nemalo za enako podvzetje. Tako ravnanje bode učitelje, ki se do sedaj niso še nič ali le malo zavedali svojega imenitnega poklica, zdramilo iz svojega duševnega spanja in marsikdo bo za pero prijel, ter se poskušal na šolskem slovstvenem polji. Po tej poti bi sčasoma naše društvo moglo izdati tudi kako šolsko knjigo za ljudske šole. Ako bi se razpisala darila, marsikteri bi se tudi lotil sestave cele knjige in kteremu bi se vendar posrečilo, da bi pravo zadel. Ker je pri sedanjih žalostnih materijalnih razmerah slehernemu učitelju le „vsakdanji kruhek“ prva skerb, bode vsakemu pisatelju vstreženo, da bode mimo duševnega dobička dobil tudi materijalno povernilo za svoj obilni trud.

Naše učilnice potrebujejo marsikake domače šolske knjige, zlasti pa to velja za glavne šole in učiteljska izobraževališča.

Tako pogrešamo na glavnih šolah — pa tudi v srednjih — po metodičnih in didaktičnih pravilih dobro vredjene nemške slovnice za slovenske šole, v kateri naj bi se slovenska mladina po umnejših načelih in boljšem načinu kot zdaj učila nemškega jezika. „Naša praktična slovensko-nemška gramatika“ in „Praktisch slovenisch-deutsches Sprachbuch“ ste knjigi, ki ne zadostujete več. Kdor jih je le koliko v šoli rabil in le malo pretresoval, bode razvidel njih pomanjkljivosti. Zlasti pa je ves poduk v nemškem jeziku po sedanjem učilnem redu in po sedanjih šolskih knjigah na glavnih šolah nasproti vsem pedagogičnim in didaktičnim načelom in nasproti lastnostim slovenskega jezika, na čegar podlago le se more zidati vsak drug nauk v slovenskih šolah. Pa tudi še drugih knjig potrebujemo, p. primerne knjige za števljenje v višjih razredih ljudskih šol, za pripravniško šolo pa takih Slovincem še obilo primanjkuje. Pa kaj bom tako daleč brodil; moj namen je danes, le svoje in morda več učiteljev željo razodeti, glede 2. §. društvenih pravil. V počitnicah bode morebiti naj primernejši čas, da bodo učitelji na zastavljena vprašanja odgovarjali. Le na delo, in skušnja nas bode učila! *)

Iz Idrije. (Učiteljski zbor.) 9. preteč. m. smo imeli v Idriji okrajni učiteljski zbor. Zbralo se je nas bilo 17 oseb učiteljskega stanu v sobi 4. razreda idrijske glavne šole. Namen te skupščine, katero je sklical okr. šolski oglednik, g. Jakob Mencinger, bila je vstanovitve knjižnice za učitelje logaškega okraja. Idrijski učitelji imajo sicer že dalj časa malo bukvarnico, katero so do sedaj le za se rabili. Šolski oglednik log. okraja pa je želel, da bi vsi učitelji njegovega okraja, se vé da s primernimi pogodbami pristopili k tej bukvarnici in vsi kaj koristí od nje vživali. Prašal je tedaj idrijske učitelje, ali so zadovoljni, da se v Idriji na podlagi sedanje knjižnice vstanovi okrajna učiteljska bukvarnica.

Idrijski učitelji so to ponudbo z veseljem sprejeli, in po natančnem porazumljenju bil je 9. preteč. m. zbor, pri katerem je bilo zunaj idrijskih tudi 8 učiteljev iz dežele.

Zbor prične vodja idrijske glavne šole s prijaznim nagovorom na došle goste učitelje, jih priserčno pozdravlja, in izrekuje veselje nad tem, da so se vnanji učitelji idrijskim pridružili, ter pokazali lep zgled k složnosti in skupnemu delovanju in razumeli važni rek: V družbi je moč.

Na to poprime besedo okr. šolski oglednik in razloži korist in dobroto učiteljskih knjigarnic, ter nazočim učiteljem prav serčno priporoča, da naj se po vstanovitvi nove knjižnice prav pridno poslužujejo tepega pripomočka za daljno izobraževanje.

Vodja idrijske šole, g. Juvan, razklada potem, kako je idrijska učiteljska knjižnica nastala, in naznanja pogoje, s kterimi se more naša knjižnica spremeniti v okrajno učiteljsko knjižnico. Potem se je pomenkovalo o pravilih za deležnike in družabnike nove knjižnice.

*) Učiteljsko društvo ima že davno na versti to željo, toda marsiktera skušnja ga je zadrževala, da še ni ž njo stopilo na javni oder. Vredn.

Sklenilo se je, da slehern družnik plača naj manj 50 kr. na leto. Ker nekteri ne morejo več vterpeti; obljubili so pa drugi več, da bode moč več časnikov naročiti in več novih knjig omisliti si.

Razgovarjalo se je potem o razpošiljavi knjig in časnikov in o drugih rečeh, ki jih je bilo treba določiti. Nazadnje je bil pisatelj današnjega dopisa izvoljen za knjižničarja in g. Stegnar in g. Čerin pa za pregledovalca njegovih računov in njemu izročeni knjig.

Naznanil sem ti to, dragi „Tov.“, zavoljo tega, da svet zvé, da se tudi učitelji logaškega okraja vedno bolj in bolj zavedajo svojih dolžnosti, ter si sami po svoji moči pomagajo do večje izobraženosti. Prihodnjič kaj drugega.

J. Lapajne.

Iz Poloma na Kočevskem. Od tisoč goldinarjev, ki jih je darovala kranjska hranilnica za učilne pomočke v ljudskih šolah, je tudi naša šola dobila lep dar. Poslalo nam je namreč slavno okrajno glavarstvo v Kočevji naslednje lepe knjige: 1. „Naravoslovje za ljudsko šolo“ od Stangenbergerja. To lepo delo ima na desetih tablah 230 lepo koloriranih podob. Perva tabla nam predstavlja 13 živali sesavk; na drugi tabli je lepo narisanih 12 sesavk; tretja tabla nam kaže tice, naj več tuje, katerih je 18; četrta tabla ima 9 domačih tice; na peti tabli nahajamo dvoživke, ribe in lupinjake, vseh skupaj narisanih je 18; na šestih tabli so zaželke in hrošci, vseh je 69; sedma tabla ima metulje, in teh je 29; osma tabla kaže mehkače in črve; na tej tabli je videti tudi močno poveksana vodna kaplja; deveta tabla pa ima strupene gobe in nekaj rastlin. Prav lepa je ta knjiga. Dalje smo dobili 2. „Kratek popis cesarstva avstrijskega“; 3. „Fizika in kemija za pervence“ od Avgusta Deckerja; 4. „Die Unterklasse“ od Hermana; 5. „Praprotnikovo slov. slovnico za pervence“ in 6. „100 naravskih podob iz domovine“ od J. A. Moshamerja. To je prav lepa knjiga, in obsega na 156. straneh mnogo lepega in podučljivega za vsacega učitelja. Dobili smo tudi tri prav lepe zemljevide: 1. Zemlja v polutah; 2. Evropa; 3. avstr. cesarstvo. — Hvala lepa torej vsem, ki so nam pomogli, da smo dobili te lepe šolske reči!

Knjige bomo rabili v lastno izobraženje, pa nam bodo tudi zdatni šolski pomoček. Z zemljevidi pa bomo olepšali šolsko izbo, in nam bode učni pripomoček pri nauku o zemljepisju.

Ivan Zarnik.

Iz Lesec na Gorenskem. Tudi naša šola je dobila v dar znane učilne pomočke. Priserčna hvala bodi tedaj vsem, ki se spominjajo naših zapuščenih kmečkih šol!

F. P.

Iz Ljubljane. Njih Veličanstvo presvetli cesar so z naj viksim sklepom 30. junija t. l. imenovali pl. Stremayrja za ministra bogočastja in nauka.

Imenovani minister razposlal je že c. k. deželnim glavarjem okrožnico, v kateri zahteva, da naj se verske in šolske postave strogo izveršujejo. Nekterim dunajskim listom pa to ni kaj po gôdu.

— Že letošnje šolske praznike bode se v Ljubljani začel tečaj za nauk v telovadbi, v kterega se bode poklicalo 20 kranjskih ljudskih učiteljev. Vidi se, da vlada vstreza želji, ki jo je odbor uč. dr. za Kranjsko izrekel v svoji 3. seji. Hvaležni smo za to!

— V zadnjem občnem zboru društva v pomoč vdovam, sirotam in onemoglim učiteljem nasvetovana in sprejeta pravila je vlada poterdila. Več o tem važnem društvu pozneje.

— 30. preteč. m. so učenci mestne glavne šole imeli lepo veselico, katero so si napravili sami in s pomočjo svojih staršev, učiteljev in drugih prijateljev šolske mladine. Zjutraj ob 7. uri šli smo z malim kardelcem — z blizo 200 otroci — v prijazno okolico do Vevč, kjer se je mladina ves božji dan prosto radovala in kratkočasila — se vé da le pod varstvom šolskega vodstva in svojih učiteljev, med katerimi sta posebno učitelja telovadbe izvrstno vravnavała proste telovadbe, ktere so tudi pričujoče starše in druge prišle goste jako zanimivale. To veselico je povzdigovala posebno tudi to, da so nekteri učenci goslarji še marsiktero zagodli, in da so boljši tekavci dobili tudi precej lepih daril. Take veselice so — posebno mestnim otrokom — prav primerne in podbudljive, toda učiteljem dajo dovolj dela in skerbí, da se morejo lepo izvrševati in zadostovati svojemu namenu.

— V založbi J. Giontinitovi pride kmali na svetlo „globus“ s slovenskim popisom, kakoršnega še do sedaj nimamo. Dobro bode tedej došel vsem slovenskim šolam.

— Hervaški „Napredak“, časopis za učitelje, odgojitelje i sve prijatelje mladeži, šolski svet vnema za napravo spominka slavnemu Janu Amosu Komenskemu.

— Deželni odbor na Koroškem je za naj boljši popis koroške zgodovine za šole razpisal 400 gold. darila.

Razpis učiteljskih služeb na Kranjskem.

Pri mestni glavni šoli bodo s prihodnjim šolskim letom 1870/71 oddali se dve učiteljski službi s 600 gold. in 500 gold., in dve podučiteljski službi po 400 gold. letne plače. Te službe se tedaj po sklepu srenjskega zbora 5. t. m. razpisujejo do 15. avg. t. l. Tisti, ki želé dobiti te službe, naj se zglásajo in prošnjam prilagajo:

1. kerstni list,
2. spričala od svojega šolanja,
3. spričalo svoje sposobnosti za učiteljstvo in spričala svoje dosedanje službe pri učiteljstvu,
4. spričalo o nrvanosti in
5. dokaz, da popolno znajo oba deželna jezika.

Prošivci iz ljubljanskega mesta naj svoje prošnje oddajajo po c. k. gosp. okrajnem šolskem nadzorniku, uni z dežele pa po c. k. okrajnih glavarstvih, in naj jih ravnaajo do mestne gosposke.

Mestna gosposka v Ljubljani 8. julija 1870.

Listnica. G. S. T. pri sv. E.: Naročnine 1 gl. 60 kr. smo prejeli; 30 kr. imate tedaj tû hranjenih. G. A. V. v O.: Tudi vi ste 40 kr. preveč poslali. G. Fr. Pf. v G.: Vi tudi 20 kr. preveč. G. J. B. v L. p.: „Tov.“ od preteč. let se ne dobi popolno.

Odgovorni vrednik:
Andrej Praprotnik.

Tiskar in založnik:
Jož. Rudolf Millc.